

Broj: 01/3- 826/1

Podgorica, 21.06.2021.godine

ARHITEKTONSKI FAKULTET
KOMISIJA ZA POSTDIPLOMSKE STUDIJE
PREDSJEDNIKU KOMISIJE

U skladu sa nadležnostima definisanim članom 13 Pravilnika o organizaciji i radu sistema za osiguranje i unapređenje kvaliteta na Univerzitetu Crne Gore, a u vezi sa prijavom teme master rada pod nazivom „Potencijali ruralnih naselja za razvoj difuznih hotela u Crnoj Gori" kandidatkinje **Ene Vuksanović**, Odbor za monitoring master studija, na sjednici održanoj 15.06.2021. godine, daje sljedeće

MIŠLJENJE

Prijava teme master rada „Potencijali ruralnih naselja za razvoj difuznih hotela u Crnoj Gori" kandidatkinje Ene Vuksanović sadrži sve elemente propisane Formularom za prijavu teme master rada, u skladu sa članom 22 Pravila studiranja na postdiplomskim studijama. Odbor predlaže sprovođenje dalje procedure, uz obavezu Komisije za postdiplomske studije da prati dalji tok izrade master rada i usklađenost sa predloženom prijavom teme.

ZA ODBOR ZA MONITORING MASTER STUDIJA

prof. dr Sanja Peković

UNIVERZITET CRNE GORE
UNIVERSITY OF MONTENEGRO

ARHITEKTONSKI FAKULTET U PODGORICI
FACULTY OF ARCHITECTURE IN PODGORICA

broj/ref: 01-751/21
Podgorica, 09.06.2021 g.

UNIVERZITET CRNE GORE
CENTAR ZA STUDIJE I KONTROLU KVALITETA
ODBOR ZA MONITORING MASTER STUDIJA

Predmet: Dostava prijave teme master rada
Kandidatkinja: Ena Vuksanović

Poštovani,

U prilogu Vam dostavljamo na saglasnost prijavu teme master rada, kandidatkinje **Ene Vuksanović**, studentkinje jednogodišnjih master studija na Arhitektonskom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

Naziv teme master rada: „Potencijali ruralnih naselja za razvoj difuznih hotela u Crnoj Gori”

Mentor: Prof. dr Slavica Stamatović Vučković

Srdačno,

DEKANKA

Prof. dr Svetlana Perović

UNIVERZITET CRNE GORE
ARHITEKTONSKI FAKULTET

PREDMET: **PRIJAVA TEME MASTER RADA**
Saglasnost komisije za postdiplomske studije

Tema master rada: "**Potencijali ruralnih naselja za razvoj difuznih hotela u Crnoj Gori**"

Kandidatkinja: **Ena Vuksanović**

Na osnovu čl.23 *Pravila studiranja na postdiplomskim studijama*, Komisija za postdiplomske studije Arhitektonskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, daje saglasnost na predmetnu prijavu teme master rada.

Komisija u sastavu:

Prof. dr Svetlana K. Perović, predsjednica

Prof. dr Rifat Alihodžić, član

Prof. dr Slavica Stamatović Vučković, član

U Podgorici, 09.06. 2021.

UNIVERZITET CRNE GORE

ARHITEKTONSKI FAKULTET PODGORICA

Podgorica 28.05.2021. god.

Crna Gora			
UNIVERZITET CRNE GORE			
ARHITEKTONSKI FAKULTET			
28.05.2021.			
Prejeto	Bra.	dan.	Vrijednost
01-698/21			

DOSTAVA PRIJAVE TEME MASTER RADA

U prilogu dopisa dostavljam Vam prijavu teme master rada pod nazivom "Potencijali ruralnih naselja za razvoj difuznih hotela u Crnoj Gori".

Ena Vuksanović

Ena Vuksanović 10/20

PRIJAVA TEME MASTER RADA (popunjava magistrand u saradnji sa mentorom)		Studijska godina 2020/21
OPŠTI PODACI MAGISTRANDA		
Ime i prezime:	Ena Vuksanović	
Fakultet:	Arhitektonski fakultet, Podgorica	
Studijski program:	Arhitektonska organizacija prostora	
Godina upisa master studija:	2020/21	

Ena Vuksanović

Državljanstvo: Crne Gore

☎ (+382) 69404334

Datum rođenja: 24/08/1996

Pol: Ženski

✉ Imejl-adresa: ena.vuksanovic96.pg@gmail.com

📍 Adresa: Murtezira Karađuzovića 15, 81000 Podgorica (Crna Gora)

RADNO ISKUSTVO

Arhitekta

Studio "FAADU" [15/01/2020 – Trenutno]

Grad: Podgorica

Zemlja: Crna Gora

Prodaja nekretnina

nekretnine.me [06/2019 – 08/2019]

Grad: Podgorica

Zemlja: Crna Gora

OBRAZOVANJE I OSPOSOBLJAVANJE

spec.sci.arh.

Arhitektonski fakultet Univerziteta Crne Gore [2019 – 2020]

Adresa: 81000 Podgorica (Crna Gora)

<https://www.ucg.ac.me/af>

JEZIČKE VEŠTINE

Maternji jezik ili jezici:

Crnogorski

Drugi jezik/jezici:

Engleski

SLUŠANJE C1 ČITANJE C1 PISANJE C1

GOVORNA PRODUKCIJA C1

GOVORNA INTERAKCIJA C1

Italijanski

SLUŠANJE A2 ČITANJE A2 PISANJE A2

GOVORNA PRODUKCIJA A2

GOVORNA INTERAKCIJA A2

DIGITALNE VEŠTINE

ArchiCAD / Lumion / Microsoft Office / Adobe Photoshop / AutoCAD

VOZAČKA DOZVOLA

Vozačka dozvola: B

ORGANIZACIONE VEŠTINE

Organizacione vještine

- izražen fokus prilikom izvršavanja radnih zadataka
- strpljenje prilikom rada u grupi
- dobre organizacione vještine stečene na radnom mjestu

KOMUNIKACIJSKE I MEĐULJUDSKE VEŠTINE

Komunikacione vještine

- dobre komunikacione vještine stečene prilikom rada u grupi kako na fakultetu, tako i na poslu
- sposobnost rješavanja problema
- timski igrač

Naslov rada <i>Tema mora biti aktuelna, nova, naslov treba precizno da odražava cilj i predmet istraživanja.</i>	Potencijali ruralnih naselja za razvoj difuznih hotela u Crnoj Gori
I UVOD	
U uvodnom dijelu dati obrazloženje naziva rada (≤ 1200 karaktera) <i>Argumentovanim naučnim stilom obrazložiti aktuelnost i primjerenost predložene teme.</i>	Imajući u vidu potencijal ruralnog područja Crne Gore koja se kao i većina država suočava sa problemom napuštanja sela, migracijama iz sela u gradove, neophodno je pokušati riješiti ga i maksimizirati potencijal. Jedan od modela revitalizacije i valorizacije ruralnog područja i vernakularne arhitekture jeste uvođenje nove kategorije hotela, difuznog hotela, koji će biti centralna tačka ovoga rada. Neophodno je istražiti sam pojam difuznog hotela, šta predstavlja, koje su njegove karakteristike i kako ga prepoznati. Komparativnom analizom difuznih hotela sa područja Hrvatske, a posebno Italije koja predstavlja kolijevku ove kategorizacije hotela, prepoznati ruralne predjele koji bi bili idealni za implementaciju difuznog hotela. Ruralna područja posebno zbijenog tipa koja su bogata tradicionalnom crnogorskom arhitekturom predstavljaju potencijal za implementaciju ove kategorije hotela u Crnoj Gori. Uvođenjem ovog modela hotela osim aktivacije predjela u kojem bi se isti implementirao, kulturno nasleđe Crne Gore bi se sačuvalo, revitalizovalo i valorizovalo što sa ekonomske strane predstavlja turistički potencijal za državu kojoj je turizam jedna od najznačajnijih privrednih grana.
Predmet istraživanja (≤ 1200 karaktera) <i>Koncizno obrazložiti predmet istraživanja.</i>	Turizam ima bitnu poziciju u privrednom razvoju Crne Gore. Samim tim posebnu pažnju je potrebno posvetiti lokalitetima koji posjeduju duh mjesta i vremena u kojem su nastali a njihovi turistički potencijali nijesu iskorišćeni. Predmet istraživanja je uticaj modela difuznog hotela na jednom ovakvom lokalitetu, koje povoljnosti donosi mjestu u kojem bi se implementirao, kulturnom nasljeđu, a koje samoj državi. Akcenat ovog istraživanja će biti na analizi postojećih modela difuznih hotela sa teritorije Italije i Hrvatske, koji predstavljaju uspješno rješenje aktivacije ruralnog područja. U radu će se istraživati primjeri uspješnog rješavanja problema napuštanja sela i zaboravljanja tradicionalne arhitekture, njene vrijednosti i značaja za jedan narod, njihovu istoriju i tradiciju. Posebna pažnja će se posvetiti doprinosu modela difuznog hotela u očuvanju tradicije i njene arhitekture, kulturnog nasljeđa. Implementacija modela difuznog hotela utiče na ostajanje mladih ljudi na selu i njihovog angažovanja, otvaranja novih radnih mjesta, prezentacije autohtonih proizvoda, pretvaranja napuštenih sela u turističke atraktivne lokacije.

Motiv i cilj istraživanja

(≤ 4000 karaktera)

Jasno i nedvosmisleno definisati razloge, svrhu i glavne ciljeve u procesu istraživanja.

Crna Gora je zemlja koja je bogata prirodnim, divljom ljepotom i kao takva je veoma interesantna za turiste koji su željni upravo takvih predjela. Turisti posebnu važnost pridaju tradiciji jer u svom putovanju osim posjećivanja prirodnih i netaknutih ljepota žele osjetiti i upoznati mentalitet i kulturu jednog naroda, upoznati se sa njihovim običajima.

Klasičan hotel kao turističko ugostiteljski objekat i privatne smještajne jedinice ne mogu pružiti ono što pruža difuzni hotel, a to je osjećaj pripadnosti jednom narodu i ambijentu u kojem živi. Kao gost difuznog hotela posjetioci se integrišu sa lokalnim stanovništvom, osjećaju da pripadaju jednoj cjelini koja sa sobom nosi duh mjesta i vremena kada je nastajala.

Difuzni hotel predstavlja skup smještajnih jedinica koje su raspršene po selu a u čijem se centru nalazi recepcija hotela sa restoranom koji nudi isključivo autohtonu hranu. Smještajne jedinice su tradicionalne kuće, čiji enterijeri su rješavani po ugledu na izvorne enterijere tradicionalnih kuća, namještaj je pozajmljivan iz muzeja ili od mještana koji su sačuvali ove vrijedne komade namještaja. Sve pomenuto izdvaja ovakav tip hotela od onih koje Crna Gora nudi. U ovakvom hotelu doživljaj i upoznavanje sa životom, tradicijom i kulturom je poseban doživljaj koji ne može priuštiti ni jedan turističko ugostiteljski objekat druge kategorizacije. Crna Gora predstavlja primjer države koja bi bila pogodna za razvoj ovakvog vida turizma. Veliki broj sela koja se nalaze u neposrednoj blizini gradova su zapuštena i njihov potencijal se ne koristi. Kulturno nasljeđe Crne Gore nije u dovoljnoj mjeri iskorišćeno, revitalizovano i valorizovano. Tokom istraživanja ruralnih područja i kulturnog nasljeđa Crne Gore uočiću se lokaliteti koji su idealni za implementaciju difuznog hotela, čijom implementacijom će se doći do zaštite područja. Lokalno stanovništvo najčešće ne primjećuje resurse kojima raspolaže dok ih turisti vrijednuju više jer su sada to rariteti. Teško je pronaći mjesto koje je ostalo netaknuto novom gradnjom i čija se tradicionalna arhitektura u potpunosti sačuvala. Njihovom očuvanju upravo je pomoglo napuštanje sela od strane lokalnog stanovništva i odlazak u grad.

Svrha i cilj istraživanja jeste da se istraži potencijal razvoja modela difuznog hotela u Crnoj Gori, utvrditi potencijale za dalji razvoj ovakvog vida turizma, uočiti koje povoljnosti donosi mjestu na kome bi se razvio ovakav model, a koje lokalnom stanovništvu, Crnoj Gori i njenom kulturnom nasljeđu.

Ovaj cilj će biti sproveden kroz nekoliko koraka:

- Analizu samog pojma difuznog hotela i njegovih karakteristika, definisanje kriterijuma na osnovu kojih će se provjeriti odabrani lokaliteti pogodni za implementaciju nove kategorije hotela.
- Analizu i istraživanje ruralnih predjela Crne Gore. Uočavanje lokaliteta koji su po svojim karakteristikama idealni za implementaciju difuznog hotela.
- Analizu zatečenog stanja izabranih lokaliteta, određivanje boniteta objekata, potencijala mjesta za razvoj nove kategorije hotela.
- Analizu doprinosa difuznog hotela na poljima ekonomije, turizma, kulture.
- Analizu relevantnih inostranih primjera i njihovih doprinosa lokalnoj zajednici, doprinosa u očuvanju, revitalizaciji i valorizaciji graditeljskog nasljeđa.
- Izvođenje zaključka o implementaciji modela difuznog hotela na teritoriji Crne Gore, maksimizaciji potencijala sa aspekta ekonomije, turizma i očuvanja crnogorske tradicionalne arhitekture i kulturnog nasljeđa.

II PREGLED DOSADAŠNJIH ISTRAŽIVANJA IZ NAVEDENE OBLASTI

Pregled dosadašnjih istraživanja

(pozvati se na najmanje 10 primarnih referenci na kojima se istraživanje bazira, od toga minimum 5 iz posljednjih 10 godina ≤ 6000 karaktera)

Pregled dosadašnjih istraživanja je narativan. Prikazati stanje u oblasti nauke u vezi sa predmetom istraživanja.

Imajući u vidu aktuelnost teme revitalizacije i valorizacije ruralnog područja kako Crne Gore tako i u inostranim zemljama ovo je jedan od vodećih predmeta istraživanja. Lako je uvidjeti da je neophodno se posvetiti unaprijeđenju sela njihovom napretku i razvitku. Uvidjeti značaj i potencijal sela i kulturne baštine. Sa ekonomskog aspekta predstavljaju turistički potencijal koji je cilj maksimizirati. Kulturna baština utiče na identitet jednog sela, grada ali i države. A Crna Gora je država koja posjeduje kako materijalnu tako i nematerijalnu kulturnu baštinu. Pojedini predjeli još uvijek nijesu prepoznati kao kulturna baština i njihov potencijal uz adekvatnu aktivaciju bi doživio ekspanziju kulturnog turizma. Po ugledu na Italiju koja je osnovala model difuznog hotela i njime aktivirala ruralna područja, zaštitila kulturna dobra, stvorila novi vid turizma, Crna Gora bi mogla biti jedna od budućih država koje bi podržale ovakav tip hotela i turizma.

Francesca Molezzi se bavila temom difuznih hotela u svojoj doktorskoj disertaciji "Revitalization of the historic villages through new models of tourist territorial management. The horizontal structure of the Albergo diffuso" (2011), predstavivši u svome radu dobrobiti implementacije ovog modela u ruralnom području.

Angelo Presenza bavio se istraživanjima inovacija u ugostiteljstvu ruralnih predjela i aktivacijom sela i tradicionalne arhitekture i to zahvaljujući italijanskom modelu difuznog hotela u svome radu "Innovation through tradition in hospitality. The Italian case of Albergo Diffuso" (2019).

Silvia Fissi se u svom članku "Building a business model for a new form of hospitality: the albergo diffuso", (2020), bavila istraživanjem novog turističko ugostiteljskog modela koji bi imao pozitivan uticaj na mnogobrojne sfere života i to: ruralna područja, kulturna naslijeđa, turizam, arhitekturu, ekonomski aspekt.

U svojoj magistarskoj tezi "Ospitalità sostenibile: l'Albergo Diffuso come strumento di rivalorizzazione dei piccoli borghi" (2019/2020) Giulia Gaiotti istražuje turizam kao fenomen, zatim model difuznog hotela, njegove karakteristike, neophodnosti koje mora posjedovati, normative u Italiji, značaj marketinga za ovakav tip hotela. Giulia Gaiotti istražuje studije slučaja u svome radu, analizira uticaj na turizam i ekonomiju područja na kome je implementiran novi model.

S obzirom da model difuznog hotela utiče na razvoj turizma, prije svega kulturnog, posebna pažnja se povećuje upravo ovom dijelu. "Strategija razvoja kulturnog turizma sa Akcionim planom do 2023. godine" koju je izdalo Ministarstvo održivog razvoja i turizma (2018) bavila se istraživanjima, vizijama i strategijama razvoja kulturnog turizma u Crnoj Gori. U strategiji se prepoznaje značaj kulturne baštine u oblasti turizma, navode se mnogobrojni pozitivni efekti na kulturu i ekonomiju države, značaj koji kulturna baština ima za razvoj turizma i maksimiziranje ekonomskog efekta. Ideja strategije je promocija turizma u okruženju, nakon čega bi kulturni turizam postao primarna turistička atrakcija.

Kulturni turizam zavisi i od kulturne politike zemlje. Publikacija "Potencijali kulturne baštine Crne Gore – ekonomska valorizacija", koju je izdalo Ministarstvo kulture Crne Gore (2017), bavila se potencijalima kulturne baštine. Ekonomska valorizacija kulturne baštine u zemlji predstavlja jedan od osnova kulturne politike koja je osnov za razvoj kulturnog turizma.

Valorizacijom ruralnog područja Gornja Brca bavila se Milica Popović u svom specijalističkom radu (Arhitektonski fakultet, UCG, 2015), zaštitom i revitalizacijom područja Vranjina bavila se u svom magistarskom radu Zorica Baša (Arhitektonski fakultet, UCG, 2009).

II PREGLED DOSADAŠNJIH ISTRAŽIVANJA IZ NAVEDENE OBLASTI

Pregled dosadašnjih istraživanja

(nastavak)

Istraživanjem crnogorske tradicionalne arhitekture bavila se Jasna Pedović u svom magistarskom radu "Tradicionalna arhitektura Crne Gore sa analizom arhitekture unutrašnjeg prostora", (Arhitektonski fakultet, UCG, 2015). U svome istraživanju bavila se analizom naselja, položajem, formom, grupisanjem, kućama i njihovom prostornom organizacijom, ali i materijalizacijom i lokalnim specifičnostima. Posebnu pažnju posvećuje identitetu koji predstavlja dragocjenost jednog područja, a izuzetno je važno za model difuznog hotela. U svom magistarskom radu "Tipološka klasifikacija ruralnih naselja zaleđa Bokokotorskog zaliva i značaj u procesu revitalizacije", Željka Čurović (Arhitektonski fakultet, UCG, 2015) se bavila elementima koji utiču na formiranje identiteta ruralnih naselja kao i principima revitalizacije istih.

Potrebno je istražiti tipove ruralnih naselja Crne Gore. Tom problematikom se bavio dr Pavle Radusinović u svojoj knjizi "Naselja stare Crne Gore" (1985). "Selo u Crnoj Gori" je zbirka radova sa naučnog skupa koji se bavio problemima migracija selo-grad, razlozima ovakvih dešavanja kao i postankom Podgorice kao imigracionog centra koju je izdala Crnogorska akademija nauka i umjetnosti (2004). U istraživanjima predlažu se mogući pravci razvoja sela u Crnoj Gori, turizam u funkciji njegovog održavanja i revitalizacije.

III HIPOTEZA/ISTRAŽIVAČKO PITANJE

Hipoteza/e istraživanja i/ili istraživačko/a pitanje/a sa obrazloženjem

(≤ 2400 karaktera)

Jasno definisati hipotezu/e i/ili istraživačka pitanja. Hipoteza treba da sadrži ključne riječi iz naslova, odnosno predmeta istraživanja.

IP1: Da li Crna Gora posjeduje potencijal za razvoj difuznih hotela?

Na razvoj nove kategorije hotela utiće mnogobrojni faktori. Prije svega treba ispitati sve negativne i pozitivne uticaje otvaranja difuznog hotela u jednom ruralnom području. Potrebno je sprovesti svojevrsnu SWOT analizu i u zavisnosti od rezultata iznijeti mišljenje da li je Crna Gora odgovarajuća za razvoj nove kategorije turističko ugostiteljskih objekata.

IP2: Koja su to ruralna naselja koja imaju potencijal za razvoj modela difuznog hotela?

Analizom realizovanih primjera difuznih hotela sa teritorija Italije i Hrvatske definiše se tri kriterijuma koji će predstavljati osnovne karakteristike i na osnovu kojih će se birati lokaliteti i vršiti provjere da li isti zadovoljavaju sve potencijale za implementaciju difuznog hotela.

H1: Uvođenjem modela difuznog hotela utiće se na očuvanje kulturnog nasljeđa Crne Gore i valorizaciju ruralnog područja.

Analizom svjetskih primjera difuznih hotela koji su uspješno realizovani može se uvidjeti da se ovakav princip uvijek implementira na netaknutim tradicionalnim objektima arhitekture. Cilj nije modernizacija i osavremenjavanje tradicije i njene arhitekture već njeno njegovanje i očuvanje. Na ovaj način ne samo pojedini objekti već i cijela naselja mogu biti prepoznata kao kulturno dobro i uvrstiti se na listi UNESCO-a.

Analizom se utvrđuje da difuzni hotel ne utiče samo na pojedinačne objekte, kulturno nasljeđe već na kompletnu sliku sela u kojem se nalazi i njegovu valorizaciju.

H2: Uvođenjem modela difuznog hotela pozitivno će se uticati na razvoj i ekspanziju kulturnog turizma.

Ruralna područja Crne Gore nijesu iskoristila svoje potencijale koje posjeduju, tako da gotovo i nemaju razvijen turizam. Turizam je veoma bitna grana privrede za Crnu Goru, a gotovo da je sveden isključivo na primorski i sjeverni region. Razvojem ovog modela mogao bi se aktivirati turizam i središnjeg regiona. Uvođenjem novog tipa hotela, reprezentativni primjeri tradicionalne arhitekture koji bi se mogli iskoristiti za implementaciju istog mogli bi se prepoznati kao kulturno dobro i samim tim turizam u takvim oblastima mogao bi dovesti do povećanja i razvoja kulturnog turizma u Crnoj Gori.

IV METODE

Naučne metode koje će biti primijenjene u istraživanju

(≤ 3000 karaktera)

Detaljno navesti i obrazložiti koje će se metode koristiti kako bi se testirale hipoteza/e i/ili istraživačka pitanja.

Deskriptivni pristup će se koristiti u dijelu analize i interpretacije dobijenih podataka o ruralnim područjima, tradicionalnoj arhitekturi i studijama slučaja difuznih hotela.

Glavna metoda koja će se koristiti u istraživačkom radu jeste komparativna metoda koja će se koristiti u kombinaciji sa ostalim metodama.

Relevantni podaci i informacije koji će biti upotrijebljeni u radu će biti prikupljeni preuzimanjem članaka i naučnih radova sa internet sajtova na kojima su istaknuti ali i u direktnoj komunikaciji sa istraživačima naučnih radova putem e-maila.

Induktivna metoda će biti jedna od metoda koja će se koristiti u ovom naučno istraživačkom radu. Ovo je metoda kojom se polazi od pojedinačnih činjenica i na osnovu njih se donosi zaključak. U ovom slučaju koristiće se uporedno sa komparativnom analizom u cilju objektivnijeg zaključka. U radu će se obrađivati studije slučaja difuznog hotela koji su uspješno realizovani primjeri u Italiji i Hrvatskoj.

U Crnoj Gori će se analizom doći do lokaliteta na kojima bi se mogao implementirati model difuznog hotela i uporednom analizom područja i tradicionalne arhitekture doći će se do zaključka da li je Crna Gora zaista država koja podržava ovaj vid turističko ugostiteljskih objekata i turizma. Vršiće se uporedna analiza sa odabranim studijama slučaja, uočavati osobenosti, sličnosti i razlozi zbog kojih bi baš određena lokacija bila pravi izbor za ovakav hotel.

Metoda analize će biti jedna od osnovnih metoda koje će biti korišćene u ovom radu. Ona predstavlja raščlanjivanje neke cjeline na njene djelove što će takođe biti dio rada. Studije slučaja najprije će se posmatrati kao cjelina, koju je potrebno razložiti na njene djelove i uočiti sve dobrobiti ali i loše strane. Posmatranjem pojedinačnih lokacija, arhitekture, karakteristika, načina funkcionisanja jednog hotela, nakon analize slijedi upotreba komparativne metode kojom će se doći do zaključka koje su to zajedničke osobine i potencijali postojećih primjera difuznih hotela u Italiji, Hrvatskoj sa Crnom Gorom, njenim lokalitetima i arhitekturom.

Metoda analogije predstavlja glavnu metodu u ovom radu, jer se primjenjuje na slučajevima koji su negdje rješavani a kod nas nema takvih primjera, kao što je slučaj sa difuznim hotelom. Po ugledu na difuzne hotele u Italiji i Hrvatskoj doći će se do zaključka da li je ovaj princip hotela primjenjiv u Crnoj Gori i šta donosi. Uz pomoć SWOT analize mogle bi se predočiti sve pozitivne i negativne strane implementacije difuznog hotela u Crnoj Gori, kao i prepreke i mogućnosti.

V OČEKIVANI REZULTATI ISTRAŽIVANJA I NAUČNI DOPRINOS

Očekivani rezultati istraživanja, primjena i naučni doprinos

(≤ 3000 karaktera)

Koncizno navesti važnije očekivane rezultate. Ukazati na eventualnu praktičnu primjenu rezultata istraživanja. Sažeto navesti očekivani doprinos rada u odnosu na postojeća istraživanja.

Ideja ovog rada je isticanje značaja ruralnih predjela, njihove istorije, tradicije, arhitekture, kulturnog nasljeđa. Cilj je aktivirati sela koja posjeduju kvalitetne i reprezentativne primjere crnogorske tradicionalne arhitekture. Individualno stanovanje nekada je bilo mnogo više zastupljeno. Sela u Crnoj Gori su pravi primjer individualnog stanovanja i tradicionalne crnogorske arhitekture. Arhitekturu Crne Gore karakteriše jedinstveni izgled i unutrašnja organizacija, koja u sebi nosi duh mjesta i vremena kada je nastala. Upravo to je izdvaja od novogradnje koja ne posjeduje pomenute kvalitete. Još jedna od karakteristika jeste i materijalizacija koja je specifična za svaki region. Očekivani rezultati istraživanja su da će se uočiti kvalitet i potencijal ruralnih područja i kulturnog nasljeđa koje će kroz istraživanje i implementaciju modela difuznog hotela dobiti zaštitu i uvrstiti se na listu kulturnih dobara. Komparativnom metodom će se istražiti uspješno realizovani primjeri revitalizacije i valorizacije ruralnog područja modelom difuznih hotela, uočiti sličnosti svjetske prakse i crnogorskih potencijala. Imajući u vidu da je Crna Gora zemlja koja dominantno zavisi od turizma, upravo novi vid turizma, implementacijom nove kategorije hotela treba predstaviti kao proizvod u koji će se investirati kako bi prije svega na regionalnom, ali i na evropskom i svjetskom tržištu bili konkurentni i prepoznati. Sela koja se izdvajaju po svojoj očuvanoj tradicionalnoj arhitekturi potrebno je prepoznati kao kulturno dobro i investirati u njih, jer sa ekonomskog aspekta predstavljaju turistički potencijal, a Crna Gora je država kojoj turizam predstavlja jednu od osnovnih grana privrede. Cilj je uticati na razvoj ruralnog turizma koji predstavlja oblik kulturnog i posjeduje potencijal da postane jedan od pokretača daljeg napretka turizma u Crnoj Gori.

Postoje brojna istraživanja koja su se bavila valorizacijom i revitalizacijom ruralnih područja. Ono što izdvaja ovaj rad jeste prijedlog modela difuznog hotela i njegove implementacije na teritoriji Crne Gore kao rješenje. Nije poznato da se neko do sada bavio istraživanjima modela difuznog hotela i njegovom primjenom na teritoriji Crne Gore. Susjedna Hrvatska je uvela ovaj model 2014. godine, uvidjevši mnogobrojne dobrobiti za lokalno stanovništvo ali i državu.

VI DISKUSIJA I ZAKLJUČAK

Ograničenja i dalji pravci u istraživanju

(≤ 1800 karaktera)

Diskusija o mogućim prijedlozima za buduća istraživanja u ovoj oblasti i njihovoj opravdanosti (putem rezultata istraživanja ili literature). Identifikovati i opisati potencijalna ograničenja istraživanja. Rezultate i doprinose istraživanja je potrebno razmotriti u svjetlu ograničenja – npr. teorijski i konceptualni problemi, problemi metodoloških ograničenja, nemogućnost odgovora na istraživačka pitanja i tome slično.

Prilikom izrade rada autorka je naišla na nekoliko prepreka i to prilikom prikupljanja podataka na temu difuznih hotela koji nijesu istraživani na prostorima Crne Gore. Istraživanja na ovu temu najviše potiču sa teritorije Italije. Jedan od razloga je upravo taj što je Italija država koja je zaslužna za ovu inovaciju iz oblasti turističko ugostiteljskih objekata.

Jedan od vodećih problema prilikom istraživanja je nepostojanje registra sela, arhiva ili spiskova koji bi se koristili kao atlas sela Crne Gore. Ne postoji sajt na kojem bi se mogle provjeriti informacije o objektima u Crnoj Gori koji se nalaze na UNESCO-voj listi kulturnih dobara. Nedostupnost informacija je jedan od vodećih problema sa kojima se susrela autorka. Istraživanje se generalno bazira na tradicionalnoj crnogorskoj arhitekturi, kulturnom naslijeđu, ruralnom području posebno zbijenog tipa, njihovom valorizacijom i revitalizacijom zahvaljujući modelu difuznog hotela. U budućim istraživanjima moguće je uzeti u obzir i novogradnju u cilju aktiviranja nekog područja, sa idejom baziranja na luksuznim turističko-ugostiteljskim objektima i njihovim uslugama. Istražiti da li postoji slična kategorija turističko ugostiteljskih objekata i njena uloga u postizanju cilja aktivacije ruralnih područja.

VII STRUKTURA RADA

Struktura rada po poglavljima:

Voditi računa da naslovi poglavlja budu jasno formulisani.

APSTRAKT

ABSTRACT

1. Uvod

- 1.1. Obrazloženje naziva rada
- 1.2. Predmet istraživanja
- 1.3. Hipoteze sa obrazloženjem
- 1.4. Svrha i cilj istraživanja
- 1.5. Metode istraživanja
- 1.6. Očekivani rezultati i doprinos istraživanja

2. Definisanje pojma difuznog hotela

- 2.1. Kreiranje kriterijuma ključnih za prepoznavanje modela difuznog hotela
 - 2.1.1. Kriterijum I (biće definisan u toku rada)
 - 2.1.2. Kriterijum II (biće definisan u toku rada)
 - 2.1.3. Kriterijum III (biće definisan u toku rada)
- 2.2. Uloga modela difuznog hotela na razvoj ruralnog turizma i zaštitu kulturnog nasljeđa

3. Analiza postojećih primjera difuznih hotela

- 3.1. Alberobello, Italija
- 3.2. Sextantion, Santo Stefano di Sessanio, Italija
- 3.3. Ražnjevića dvori, Polača, Hrvatska
- 3.4. Sveti Stefan, Crna Gora (analizirati koje karakteristike difuznog hotela posjeduje)

4. Analiza crnogorske tradicionalne arhitekture, kulturnog nasljeđa

- 4.1. Tipološka analiza crnogorske tradicionalne arhitekture

5. Analiza ruralnih naselja na teritoriji Crne Gore i mogućnosti implementacije modela difuznog hotela

- 5.1. Selo Godinje
- 5.2. Selo Gornja Brca
- 5.3. Selo Žlijebi

6. Zaključna razmatranja

7. Literatura

8. Izvor fotografija, crteža i tabela

VIII LITERATURA

Literaturu citirati u APA, MLA, Harvard, Čikago, Vankuver ili nekom drugom stilu, primjenjivijem za određenu oblast nauke, pritom voditi računa da navođenje literature bude dosljedno. Sve navedene reference moraju biti citirane u tekstu prijave.

1. Avram, Maria i Luca Zarrilli. "The Italian model of "albergo diffuso": a possible way to preserve the traditional heritage and to encourage the sustainable development of the Apuseni Nature Park." *Journal of Tourism and Geo Sites* 9, no. 1 (2012): 32-42.
2. Bakić, Radovan. *Prostorno planiranje*. Unireks. Podgorica. (1995).
3. Banzi, Annalisa et al. "THE CULTURAL CAPITAL. Studies on the Value of Cultural Heritage 5/2012." *THE CULTURAL CAPITAL. Studies on the Value of Cultural Heritage* 5 (2012): 1-173.
4. Baša, Zorica. "Zaštita i revitalizacija područja Vranjina", magistarski rad. Arhitektonski fakultet, UCG, Podgorica. (2009).
5. Battle, Francesco. "Rural tourism: the widespread hotel for landscape conservation. The case of Carnia." *EUT University of Trieste Editions*. (2007).
6. Cucari, Nicola et al. "Rural tourism and Albergo Diffuso: A case study for sustainable land-use planning." *Land Use Policy* 82 (2019): 105-119.
7. Čurović, Željka. "Tipološka klasifikacija ruralnih naselja zaleđa Bokokotorskog zaliva i značaj u procesu revitalizacije", magistarski rad. Arhitektonski fakultet, UCG. Podgorica. (2015).
8. Dall'Ara, Giancarlo. "Manual of the widespread hotel." *The idea, the management, the marketing*. Internet izvor: www.francoangeli.it. (2010).
9. De Montis, Andrea et al. "Recovery of rural centres and "albergo diffuso": A case study in Sardinia, Italy." *Land Use Policy* 47 (2015): 12-28.
10. Dropulić, Marinela et al. "Albergo diffuso hotels-A solution to sustainable development of tourism." *Knowledge for Sustainable Development*, God 4 (2008): 607-617.
11. Fissi, Silvia et al. "Building a business model for a new form of hospitality: the albergo diffuso." *International Journal of Contemporary Hospitality Management*. (2020).
12. Fissi, Silvia et al. "The union between business and territory. The case of the" Borgo di Sempronio "multi-building hotel." *Enterprise Project-Electronic Journal of Management* 1 (2014).
13. Gaiotti, Giulia. "Ospitalità sostenibile: l'Albergo Diffuso come strumento di rivalorizzazione dei piccoli borghi", magistarska teza. Università Ca'Foscari, Venezia. (2019/2020).
14. Gazzola, Patrizia et al. "Albergo diffuso" model for the analysis of customer satisfaction." *European scientific journal* 5, no. 25 (2019): 1-25.
15. Iannone, Barbara et al. "The Brand Value in a New Concept of Hotel: The Albergo Diffuso Sextantio Case." *International Business Research* 12, no. 9 (2019): 81-93.
16. Juračić, Jelena. "Revitalizacija Pustijerne u Dubrovniku". *Časopis prostor* 18 (2010) 2 (40). 398-411.
17. Laličić, Dušan. *Folklorna i monumentalna arhitektura u Crnoj Gori*. Kulturno-prosvjetna zajednica, Podgorica. (1999).
18. Lipovac, Nenad et al. "Recognition of Signs within Cultural Landscape-Iconic Code of Žumberak-Samobor Hills Cultural Landscape." *Naučni skup: Znakovi pored puta-znak u zaštićenom krajoliku*. Budva. (2008).
19. Lipovac, Nenad. "Space and place." *Prostor* 5, no. 1 (1997): 1-33.
20. Ljesar, Lidija. "Integralna zaštita starih urbanih cjelina Južne regije Crne Gore", magistarski rad. Arhitektonski fakultet, UCG. Podgorica. (2013).
21. Lutovac, Branko. "Uticaj konteksta na koncept hotelskih objekata na sjeveru Crne Gore", magistarski rad. Arhitektonski fakultet, UCG. Podgorica. (2017).
22. Maki, Fumihiko. *Investigations in collective form*. The School of Architecture. Washington University, St. Louis. (1964).
23. Mandelli, Andreina et al. "Destination Networks In Heritage Tourism: The" Albergo Diffuso" Formula." In *The UCLA Anderson Business And Information Technologies (BIT) Project: A Global Study of Business Practice*, pp. 535-555. (2010).
24. Milaković, Anita et al. "Group form reconsidered: Physicality and humanity of collective spaces." *Facta Universitatis, Series: Architecture and Civil Engineering* 17, no. 3 (2019): 235-250.

25. Milić, Božidar. "Urbana i ruralna naselja na obalama Skadarskog jezera u funkciji njegove zaštite". Poseban otisak iz Zbornika radova "Prirodne vrijednosti i zaštita Skadarskog jezera". Naučni skupovi, knjiga 44. CANU. Podgorica. (1997). 525-532.
26. Molezzi, Francesca et al. "Revitalization of the historic villages through new models of tourist territorial management. The horizontal structure of the Albergo diffuso." PhD diss. Università della Calabria. (2011).
27. Monge, Filippo et al. "The widespread hotel: New hotel model for business tourist." *The Journal Of Investment Management*. (2015): 69-76.
28. Norberg Šulc, Kristijan. "Ka autentičnoj arhitekturi". *Journal: Polja*, no. 280-281. Kulturni centar Novog Sada. (1982). pp.262-266.
29. Norberg-Schulz, Christian. "The phenomenon of place." In *The urban design reader*, pp. 292-304. Routledge, (2013).
30. Norberg-Schulz, Christian. *Genius loci: towards a phenomenology of architecture*. Rizzoli: New York. (1979).
31. Paniccia, Paola Maria Anna et al. "Co-evolution in tourism: The case of Albergo Diffuso." *Current Issues in Tourism* 22, no. 10 (2019): 1216-1243.
32. Paniccia, Paola. "New ferments of sustainable development in tourism: the example of the "widespread hotel ". Among historic villages, period residences and ancient rural houses." *Enterprise Project-Electronic Journal of Management* 1 (2012).
33. Pedović, Jasna. "Tradicionalna arhitektura Crne Gore sa analizom arhitekture unutrašnjeg prostora", magistarski rad. Arhitektonski fakultet, UCG. Podgorica. (2017).
34. Popović, Milica. "Valorizacija ruralnog područja Gornja Brca", specijalistički rad. Arhitektonski fakultet, UCG, Podgorica. (2015).
35. Presenza, Angelo et al. "Innovation through tradition in hospitality. The Italian case of Albergo Diffuso." *Tourism Management* 72 (2019): 192-201.
36. Qiu, Xi. "Fumihiko Maki and his theory of collective form: A study on its practical and pedagogical implications," doktorska disertacija. Washington University in St. Louis. Missouri. (2013).
37. Radojičić, Dijana. "Mogućnosti obnove i revitalizacije ruralnog graditeljskog nasljeđa selo Žlijebi-Herceg Novi", članak u knjizi "Tradicionalna arhitektura Crne Gore "iskustva, pouke i vidici". Građevinski fakultet, UCG. (2005). 162-172
38. Radulović, Veljko; Stamatović, Slavica et al. "Savremeni izraz tradicionalnih kuća u Crnoj Gori". Ministarstvo turizma i zaštite životne sredine: Ministarstvo za ekonomski razvoj: GTZ-Njemačka tehnička saradnja. Podgorica. (2007).
39. Radusinović, Pavle. *Naselja stare Crne Gore*. Srpska akademija nauka i umjetnosti. Narodna knjiga. Beograd. (1985).
40. Rajković Irena. "Bioklimatski aspekti revitalizacije tradicionalne arhitekture u oblasti Skadarskog jezera", magistarski rad. Arhitektonski fakultet, UCG. Podgorica. (2014).
41. Rajković, Irena. "Tradicionalna gradnja u oblasti crnogorskog krasa". *Matica: časopis za društvena pitanja, nauku i kulturu*. God. 13, br. 50 (2012). 479-496
42. Romolini, Alberto et al. "Integrating territory regeneration, culture and sustainable tourism. The Italian albergo diffuso model of hospitality." *Tourism management perspectives* 22 (2017): 67-72.
43. Rovinski, Pavel. "Studije o Crnoj Gori". CID. Podgorica. (2004).
44. Salopek, Davor. "Arhitektura bez arhitekta". Savez arhitekata Hrvatske, Zagreb. (1974).
45. Stamatović Vučković, Slavica. *Arhitektonska komunikacija: objekti kulture u Crnoj Gori: 1945-2000*. Univerzitet Crne Gore. Podgorica. (2018).
46. Stamatović Vučković, Slavica. "Nulti prostori". U *Emerging Resilience : reimagining voids through sharing values : woman under the umbrella : catalogue of the Montenegrin pavilion, Mostra Internazionale di Architettura la Biennale*, urednice Elisa Cattaneo i Sonja Radović Jelovac, 20-22. Podgorica: Ministarstvo održivog razvoja i turizma Crne Gore, 2018.
47. Suni, Jarno et al. "International conference on rural tourism and regional development: proceedings-rural tourism as a facilitator of regional development." Joensuu. (2014).
48. Vadalà, Daniele. "Creating Communities: the conservation of Southern Italian country towns through the Albergo diffuso model." *Journal of Architecture: Architectural Conservation and Restoration: History, Present and Future* (2012).
49. Valeri, Marco et al. "Competitiveness and sustainability in tourism industry: the albergo diffuso case study." *International Journal of Business and Management* 12, no. 12 (2017): 107-118.
50. Vallone, Cinzia et al. "'albergo diffuso' and customer satisfaction: a quality services analysis by opinion mining." *Toulon Verona Conference Excellence in Services*. (2014).
51. Villani, Teresa et al. "Albergo Diffuso as a model of original hospitality and sustainable development of villages / Albergo Diffuso as a model of original hospitality and sustainable development of small historical villages." *Techne* 10 (2015): 169.
52. Vlahović, Petar. *Selo u Crnoj Gori*. Radovi sa naučnog skupa. Crnogorska akademija nauka i umjetnosti. Univerzitet Crne Gore. Podgorica. (2004).
53. Vujović, Tanja. "Sveti Stefan grad koji to više nije" članak u *Etnologija grada u Crnoj Gori: radovi sa okruglog stola*, Podgorica, 16. novembar 2006. CANU. Podgorica. (2009). 177-203.
54. Vuksanović, Dušan et al. *Arhitektonski atlas Crne Gore*. Ministarstvo za ekonomski razvoj, Njemačka tehnička saradnja. Podgorica. (2006).
55. Vuksanović, Dušan. *Tradicionalna arhitektura Crne Gore, iskustva, pouke, vidici*. Građevinski fakultet Univerziteta Crne Gore. Podgorica. (2005).
- ****Istraživanje o turističkim iskustvima posjetilaca sjevernog i južnog regiona Crne Gore". Centar za inicijative iz oblasti održivog turizma. Podgorica. (2007).
- ****Potencijali kulturne baštine Crne Gore-ekonomska valorizacija". Ministarstvo kulture Crne Gore. Cetinje. (2017).
- ****Strategija razvoja kulturnog turizma Crne Gore sa Akcionim planom do 2023. godine". Naručilac: Ministarstvo održivog razvoja i turizma. Obrađivač: CAU. (2018)
- ***Godinje 2004 arhitektonska radionica. Expedito-Centar za održivi prostorni razvoj. Kotor. (2005).

PRIJEDLOG ZA MENTORA:

U skladu sa članom 21 stav 1 i članom 22 stav 1 Pravila studiranja na postdiplomskim studijama, predlažem prof.dr Slavica Stamatović Vučković za mentora i podnosim prijavu teme master rada pod nazivom

Potencijali ruralnih naselja za razvoj difuznih hotela u Crnoj Gori

Potpis studenta:

Ena Vuksanović, 10/20

SAGLASNOST MENTORA ZA PRIHVATANJE MENTORSTVA I PRIJAVE TEME MASTER RADA:

Potpis mentora:

Prof. dr Slavica Stamatović Vučković

Potpis komentora:

Prof. dr / Doc. dr, ime i prezime (dopunite)

* **NAPOMENE:**

- Definirati termine – objašnjenje svih termina koji su upotrijebljeni u prijavi teme master rada, a koji nisu uobičajeni, po mogućnosti pronaći i sličnu interpretaciju koja bi bila razumljivija;
- Koristiti opciju *italic* za naslove slika, tabela, crteža i grafikona; kao i za sve strane riječi i izraze;
- Navesti reference za sve ideje, koncepte, djelove teksta i podatke koji nijesu lični i nijesu nastali kao rezultat istraživanja. Neadekvatno navođenje referenci može izazvati sumnju da je rad plagijat;
- Strogo voditi računa o pravopisu i gramatici;
- Naziv rada (radni), hipoteze i ciljevi istraživanja moraju biti usklađeni.

Napominjemo da se nepotpuna dokumentacija neće razmatrati – dostavljene prijave tema master radova moraju sadržati sve navedene elemente. Nadležni na fakultetskoj jedinici, kao i studenti, u obavezi su da se pridržavaju dostavljene forme za izradu prijave teme master rada.

UNIVERZITET CRNE GORE
UNIVERSITY OF MONTENEGRO

ARHITEKTONSKI FAKULTET U PODGORICI
FACULTY OF ARCHITECTURE IN PODGORICA

broj/ref:.....
Podgorica,.....20.... g.

Na osnovu člana 64 Statuta Univerziteta Crne Gore , a u vezi sa čl. 21 stav 2 Pravila studiranja na postdiplomskim studijama, Vijeće Arhitektonskog fakulteta u Podgorici na elektronskoj sjednici održanoj od 15.07. do 16.07.2021. godine, donijelo je

ODLUKU

I Odobrava se tema master rada pod nazivom “Potencijali ruralnih naselja za razvoj difuznih hotela u Crnoj Gori” kandidatkinje Ene Vuksanović.

II Imenuje se mentor prof. dr Slavica Stamatović Vučković.

III Imenuje se komisija za ocjenu master rada u sastavu:

1. Prof. dr Veljko Radulović, predsjednik
2. Doc. dr Dragan Komatina, član
3. Prof. dr Slavica Stamatović Vučković , mentor i član

VIJEĆE ARHITEKTONSKOG FAKULTETA
PREDSJEDAVAJUĆA

Prof. dr Svetlana Perović

Dostavljeno:

- Članovima komisije
- U dosije imenovanog
- a/a